

Vergaderjaar 2018–2019

27 625

Waterbeleid

Nr. 476

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATER- STAAT EN VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juli 2019

Nederland investeert al jaren in de verbetering van waterkwaliteit, ecologie en natuur van de grote wateren met inrichtings- en beheermaatregelen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW), Natura 2000 en overig natuurbeheer. Deze maatregelen zijn nuttig en nodig. Echter ook na uitvoering van maatregelen in het kader van het KRW-verbeterprogramma (t/m 2027) en N2000-beheerplannen zal nog geen duurzame kwaliteit in de grote wateren ontstaan. Zonder een aanvullende inspanning dreigt de ecologische toestand in de grote wateren in de komende jaren te verslechteren en zullen niet alle N2000-instandhoudingsdoelen gerealiseerd worden. Grote ingrepen in deze watersystemen en passend (economisch) gebruik en beheer zijn nodig om deze opgaven wel te kunnen realiseren.

Gezamenlijke ambitie

Wij hebben u op 7 maart 2018 geïnformeerd over onze gezamenlijke ambitie en het opstarten van de programmatische aanpak grote wateren (PAGW) om te komen tot ecologisch gezonde, toekomstbestendige grote wateren waarin hoogwaardige natuur goed samengaat met een krachtige economie (Kamerstuk 27 625, nr. 422). We hebben een eerste stap in de realisatie van onze ambitie gezet door € 95 mln (regeerakkoordmiddelen natuur en waterkwaliteit) te investeren in maatregelen voor de Grevelingen en Eems-Dollard en voorbereidende onderzoeken voor enkele andere maatregelen (eerste tranche).

In juni 2018 hebben wij u bericht de benodigde maatregelen voor onze ambitie samen met regionale partijen te willen oppakken (Kamerstuk

27 625, nr. 434). De «verkenning grote wateren¹» doet voorstellen voor 33 maatregelen die nodig zijn om in 2050 de ambitie te halen. Deze zijn mede gebaseerd op inzichten uit diverse gebiedsprocessen. Deze maatregelen zijn erop gericht ontbrekende leefgebieden aan te leggen, natuurlijke dynamiek terug te brengen, versterken estuariën karakter van de Delta en/of betere verbindingen te realiseren tussen zee, estuaria en rivieren. Daarmee komen de doelen voor (ecologische) waterkwaliteit (Kader-richtlijn Water) en natuur (Natura 2000) binnen bereik. Het streven is dat alle maatregelen zoveel mogelijk maatschappelijke en economische meerwaarde hebben. Er ontstaat meer «beleefbare natuur» voor bewoners en passanten. De kwaliteit van de leefomgeving neemt toe en daarmee verbetert het vestigingsklimaat voor wonen en ondernemers. Als het ecologisch functioneren van de grote wateren op orde komt, faciliteert dit de inpassing van maatschappelijke opgaven uit de gebiedsagenda's, zoals: verstedelijking, transport, energieproductie en recreatie. Vanuit dit profijt worden in gebiedsoverleggen met de regio deze kansen en baten geconcretiseerd, om te komen tot samenwerking- en (co)financierings-overeenkomsten.

Uw Kamer is in november 2018 geïnformeerd over aanvullende rijksmiddelen, totaal € 248 mln tot en met 2032, voor volgende maatregelen van de Programmatische Aanpak Grote Wateren/PAGW (Kamerstuk 35 000 J, nr. 7). In deze brief is toegezegd uw Kamer te informeren aan welke maatregelen deze middelen worden toebedeeld.

Tweede tranche maatregelen

Met de PAGW regisseren wij de uitvoering van de 33 maatregelen via een adaptieve, gebiedsgerichte en doelmatige benadering. Het maatregelenpakket evalueren we op gezette tijden. Uiteindelijk zijn tot 2050 alle 33 maatregelen nodig om de ambitie te halen. De maatregelen brengen we de komende jaren echter niet allemaal tegelijk in uitvoering. De 33 maatregelen zijn geanalyseerd op ecologische urgentie (doelbereik KRW en Natura2000), technische uitvoerbaarheid tot en met 2032, nog te genereren kennis, gefaseerde uitvoering (eerst praktijkproef en dan grootschalige uitvoering) en koppelingen met andere uitvoeringsprogramma's (zoals Deltaprogramma). Op basis van deze analyse en gebiedsgerichte overleggen zijn de volgende maatregelen in beeld voor de periode tot en met 2032. Mochten er in de gesprekken met de regio andere maatregelen uit de verkenning op substantieel (financieel) commitment kunnen rekenen, dan kunnen deze aan onderstaande lijst worden toegevoegd.

- Zandsuppletie Galgeplaat Oosterschelde
- Sedimentbeheer Westerschelde (fase 1)
- Friese IJsselmeerkust (fase 1)
- Wieringerhoek (fase 1)
- Marker Wadden (fase 2)
- Oostvaardersoevers (fase 1)
- Noord-Hollandse Markermeerkust
- Binnendijkse slibsedimentatie/Groote Polder fase 1, Eems-Dollard
- Vergroten laag-dynamisch riviermilieu in Maas en Rijnakken
- Bestrijden structurele erosie zomerbed en verdroging winterbed, meekoppelen met onderhoud vaargeulen
- Zout en getij Volkerak-Zoommeer
- Waddengebied: verzachten van de randen en herstel onderwaternatuur
- Maatregelen Beheerautoriteit Wadden

¹ <https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/water-ruimte/ecologie/programmatische/@178960/factsheets-programma/>.

- Voorbereidende acties voor programmeringen vanaf 2033 (MIRT-onderzoeken en haalbaarheidsstudies 3de en volgende tranches). Details over de maatregelen en de mate waarin zij bijdragen aan doelbereik zijn opgenomen in bijlage 1².

Dit pakket aan maatregelen kost samen ordegrrootte € 580 mln. De rijksmiddelen voor PAGW zijn onvoldoende voor volledige dekking van het bovenstaande pakket van 14 inrichtingsmaatregelen. Er zal bij de keuze voor de tweede tranche maatregelen nog een verdere prioritering noodzakelijk zijn. Het Rijk is in overleg met de regio over het belang van de maatregelen voor de regio, meekoppelkansen, draagvlak en de mogelijke bijdragen van de regio op basis van profijt, verantwoordelijkheid en financiële draagkracht. De komende maanden zal het Rijk het gesprek met de regio en stakeholders toespitsen op de geselecteerde maatregelen. Naarmate de regio meer bijdraagt, kunnen meer maatregelen de komende jaren in uitvoering worden genomen. Later dit jaar berichten wij uw Kamer over de inzet van de gereserveerde € 248 mln voor PAGW tot en met 2032. Maatregelen die nu niet in uitvoering komen blijven in beeld voor een volgende tranche. Om het estuarien karakter van het Volkerak-Zoommeer te kunnen versterken worden eerst, via het Deltaprogramma Zoetwater, alternatieve zoetwatervoorzieningen gerealiseerd.

Na besluitvorming over de inzet van de middelen doorlopen de projecten de MIRT-procedure. Waar mogelijk worden in het BO-MIRT van 2019 en 2020 de eerste MIRT-besluiten genomen.

Duurzame Visserij

Het rendement van de inrichtingsmaatregelen in de grote wateren is afhankelijk van het daarop volgende gebruik en beheer, zoals een duurzame visserij. Transitie naar een duurzame visserij in het IJsselmeer en Waddenzee is opgenomen in de lijst van 33 PAGW-maatregelen. Uw Kamer is 25 maart 2019 geïnformeerd over het actieplan: «toekomstbestendig visserijbeheer IJsselmeergebied» (Kamerstuk 29 664, nr. 71). Vanuit het PAGW-budget dragen we hieraan € 1,25 mln bij.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.